

Tọa đàm “Kinh nghiệm tổ chức thực hiện Hiến pháp của Nhật Bản”

Ngày 14/2/2014, tại Hà Nội, Văn phòng Quốc hội đã phối hợp cùng cơ quan hợp tác quốc tế Nhật Bản (JICA) tổ chức buổi tọa đàm “Kinh nghiệm tổ chức thực hiện Hiến pháp của Nhật Bản”. Tham dự Tọa đàm có đại diện thường trực Hội đồng Dân tộc, các ủy ban của Quốc hội, các cơ quan của ủy ban Thường vụ Quốc hội, một số cơ quan của Chính phủ và các chuyên gia về hiến pháp của Nhật Bản.

Tại Tọa đàm, Phó Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội Nguyễn Sỹ Dũng đã giới thiệu về những điểm mới trong bản Hiến pháp đã được Quốc hội khóa XIII thông qua ngày 28/11/2013. Ông nêu rõ, bản Hiến pháp này có nhiều điểm mới đột phá về mặt thể chế; có nhiều quy định mới tạo nền tảng để Việt Nam xây dựng nhà nước pháp quyền, củng cố chủ quyền nhân dân, bảo đảm và phát triển hơn nữa quyền con người; phân chia quyền lực giữa chính quyền trung ương và địa phương, thiết lập Hội đồng bầu cử quốc gia... Những quy định này đã tạo nền tảng cho giai đoạn phát triển đổi mới toàn diện tại Việt Nam. Bên cạnh đó, các đại biểu cũng được nghe giới thiệu về kế hoạch triển khai thực hiện Hiến pháp năm 1992 sửa đổi được Quốc hội Việt Nam thông qua năm 2013.

Về kinh nghiệm tổ chức thực hiện Hiến pháp của Nhật Bản, các đại biểu đã được nghe ông Higuchi Yoichi, Giáo sư danh dự Đại học Tokyo trình bày tham luận về “Kinh nghiệm tổ chức thực hiện Hiến pháp của Nhật Bản” và ông Tachibana Yukinobu, Phó Cục

trưởng Cục pháp chế Hạ nghị viện Nhật Bản trình bày tham luận “Sự liên tục của các cơ quan trực thuộc Quốc hội khi thay đổi hiến pháp - kinh nghiệm của Nhật Bản”. Trong đó nhấn mạnh, tư tưởng trong Hiến pháp của Nhật Bản năm 1946 là Tự do - Công Bằng - Hòa bình, đây cũng chính là tư tưởng mà Việt Nam và các nước trên thế giới đều hướng tới. Ngoài ra, để các yếu tố đảm bảo khoảng cách với nền chính trị bằng pháp trị thì cần phải có khoảng cách và không chịu sự chi phối, ảnh hưởng của số đông, mà cách quản lý đất nước tốt nhất chính là bằng sự tôn nghiêm của pháp luật, quản lý xã hội bằng pháp luật. Đồng thời, Hiến pháp của Nhật Bản cũng rất coi trọng quyền bình đẳng giới, chủ nghĩa yêu hòa bình được thể hiện rất rõ trong bản Hiến pháp của mình...

Các đại biểu tham dự đồng tình rằng, Hiến pháp Nhật Bản là bản hiến pháp rất thành công, đem lại sự thịnh vượng cho nước Nhật. Bài học từ việc triển khai thực thi hiến pháp của họ vận dụng vào thực tiễn Việt Nam sẽ giúp các chuyên gia Việt Nam, các nhà thực tiễn của Việt Nam đặt ra cho mình nhiều kinh nghiệm bổ ích như: Áp dụng hiến pháp có nên áp dụng trực tiếp hay ko? Những vấn đề nào thì cần phải thể chế hóa bằng luật để có thể áp dụng trực tiếp?... Hay một vấn đề khác cũng rất quan trọng đó là mối quan hệ giữa tòa án và các cơ quan đảm nhận quy trình chính trị như thế nào, vì chúng ta quy định trong hiến pháp thì tòa án bảo vệ công lý, nên cần xem người Nhật triển khai hiến pháp liên quan đến tòa án

như thế nào, đến các thể chế chính trị ra sao... Những vấn đề nào cần sớm triển khai nhằm thể chế hóa hiến pháp thành những đạo luật để vận hành vào thực tiễn, những điều luật nào cần chỉnh sửa cho phù hợp với những quy định trong hiến pháp là vô cùng quan trọng...

Các đại biểu nhất trí với nhận định, những quy định trong Hiến pháp nhiều khả năng sẽ chỉ nằm trên giấy nếu chúng ta không có đủ năng lực để triển khai vào cuộc sống. Để triển khai, chúng ta cần tri thức, hiểu biết và kinh nghiệm. Một trong những trọng tâm công việc đã và đang được chúng ta cấp bách triển khai là rà soát sửa đổi, bãi bỏ các văn bản pháp luật đảm bảo tính hợp hiến của tất cả các văn bản này. Các đại biểu thống nhất rằng, trong quá trình rà soát, trước hết phải khẩn trương sửa đổi bổ sung, ban hành mới những văn bản pháp luật mà hiện nay cần thiết phục vụ cho tính liên tục của bộ máy theo quy định của Hiến pháp mới. Trọng tâm là ưu tiên cho các quy định của pháp luật về tổ chức bộ máy và vấn đề quyền con người. Còn đối với các lĩnh vực khác như: kinh tế, xã hội, văn hóa, giáo dục, khoa học công nghệ, môi trường sẽ có lộ trình để từng bước xem xét sửa đổi.

Để triển khai thực hiện Hiến pháp, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ra Nghị quyết số 718/NQ-UBTVQH13 ban hành Kế hoạch tổ chức triển khai thi hành Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Theo đó việc tổ chức triển khai thi hành Hiến pháp phải được tiến hành kịp thời, đồng bộ, toàn diện, thống nhất, hiệu quả và tiết kiệm; xác định cụ thể các nội dung công việc, thời hạn, tiến độ hoàn thành và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức có liên

quan trong việc tổ chức triển khai thi hành Hiến pháp...

Tất cả công việc này nhằm bảo đảm các quy định của Hiến pháp được tôn trọng và nghiêm chỉnh chấp hành trong tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, tạo động lực thực hiện công cuộc đổi mới toàn diện đất nước vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

HÀ AN

Hội nghị tham vấn thanh niên về sửa đổi, bổ sung Luật Thanh niên năm 2005

Vừa qua, tại Hà Nội, Bộ Nội vụ phối hợp với Quỹ Dân số Liên Hợp Quốc tại Việt Nam và Đoàn Khối các cơ quan Trung ương tổ chức *Hội nghị tham vấn thanh niên về sửa đổi, bổ sung Luật Thanh niên năm 2005*. Tham dự Hội nghị gồm các đại biểu đại diện Bộ Nội vụ; Đảng ủy Khối cơ quan Trung ương; Ủy ban văn hóa, giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội; Đoàn Thanh niên Khối các cơ quan Trung ương; Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam; Quỹ dân số Liên Hợp Quốc tại Việt Nam; Phòng công tác thanh niên thuộc một số tỉnh thành trong nước, một số trường đại học cùng các cơ quan báo chí Trung ương và Hà Nội.

Luật Thanh niên được Quốc hội khóa XI thông qua ngày 29/11/2005 tại kỳ họp lần thứ 8 và có hiệu lực thi hành từ ngày 01/7/2006. Tuy nhiên, từ thực tiễn thi hành Luật Thanh niên cho thấy, một số quy định của Luật Thanh niên còn bộc lộ những bất cập cần được nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung cho phù hợp với yêu cầu thực tiễn phát triển của thanh niên Việt Nam cũng như phù hợp với Hiến pháp 2013 mà Quốc hội khóa

XIII vừa thông qua, trong đó có quy định liên quan đến thanh niên.

Tại Hội nghị, các đại biểu tập trung thảo luận, làm rõ những vấn đề chưa được đáp ứng của thanh niên cần đưa vào Luật Thanh niên; các nội dung, định hướng đề xuất sửa đổi, bổ sung Luật Thanh niên, vấn đề gì cần thiết sửa đổi, bổ sung và không cần thiết sửa đổi, bổ sung trong Luật; phương án sửa đổi, bổ sung Luật Thanh niên; phương pháp tiến hành lấy ý kiến rộng rãi của thanh niên đóng góp thiết thực cho dự thảo Luật Thanh niên sửa đổi, bổ sung; tiến độ triển khai xây dựng và trình Quốc hội xem xét, thông qua Luật sửa đổi, bổ sung Luật Thanh niên năm 2005.

Các đại biểu cho rằng các quy định của Luật Thanh niên năm 2005 còn những tồn tại, hạn chế và bất cập như: Độ tuổi của thanh niên quy định trong Luật Thanh niên chưa có sự thống nhất với độ tuổi trẻ em quy định trong Luật Bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em; Các điều khoản quy định về quyền và nghĩa vụ của thanh niên còn chung chung, thiếu cụ thể, chưa phân định rõ quyền của thanh niên và nghĩa vụ của thanh niên, dẫn đến khó khăn trong việc áp dụng và hướng dẫn triển khai thực hiện; Các quy định của Luật cũng chưa xuất phát từ nhu cầu, đòi hỏi, nguyện vọng chính đáng của thanh niên, mà chủ yếu dựa trên năng lực và khả năng đáp ứng của các cơ quan nhà nước đối với thanh niên; Các quy định trong Luật về trách nhiệm của Nhà nước, gia đình và xã hội trong việc thực thi quyền và lợi ích hợp pháp của thanh niên mới dừng ở việc kêu gọi, khuyến khích thực hiện; chưa quy định rõ thẩm quyền, trách nhiệm của cơ quan nhà nước trong

việc ban hành, tổ chức và thực thi chính sách, pháp luật đối với thanh niên;...

Bên cạnh đó, các đại biểu cũng nêu lên những vấn đề mới đặt ra trong quá trình thực thi Luật Thanh niên và đưa ra ý kiến đề xuất dựa trên những định hướng về sửa đổi, bổ sung Luật Thanh niên năm 2005, đó là: sửa đổi, bổ sung độ tuổi của thanh niên đồng bộ với độ tuổi của trẻ em được quy định trong Luật Bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em; bổ sung quy định về cơ quan quản lý nhà nước về thanh niên cho phù hợp với thực tiễn hiện nay; bổ sung thêm nghĩa vụ của thanh niên tham gia góp ý, phản biện, giám sát trong quá trình xây dựng và thực thi các chính sách, pháp luật có liên quan tới thanh niên; bổ sung trách nhiệm của Nhà nước trong việc bảo đảm, tạo điều kiện để thanh niên tham gia trong việc xây dựng và thực thi chính sách, pháp luật có liên quan đến thanh niên và bổ sung quy định Nhà nước bảo đảm kinh phí để triển khai thực hiện các chương trình, mục tiêu quốc gia nhằm phát triển thanh niên; sửa đổi, bổ sung làm rõ quyền và nghĩa vụ của thanh niên theo các quyền, nghĩa vụ của công dân đã được quy định tại Hiến pháp năm 2013;...

Kết thúc Hội nghị, các đại biểu nhận định, thể chế hóa các quy định thông qua một đạo luật về thanh niên và có nguồn ngân sách để thực hiện các chính sách liên quan đến thanh niên là điều quan trọng để phát huy những tiềm năng vốn có của thanh niên. Hội nghị đã diễn ra thành công với những ý kiến đóng góp của các đại biểu được đánh giá cao về chất lượng trong việc thực hiện các nội dung sửa đổi, bổ sung Luật Thanh niên.

TA.